

Opredeljevanje, kaj je mestno in kaj podeželsko

IZVLEČEK

Prispevek obravnava prostorski in kulturni vidik mestnosti in podeželskosti. Opredelitve mestnega in podeželskega prostora so številne in neenotne. Podobno neenotnost smo prepoznali pri opredeljevanju mestnega in podeželskega življenjskega sloga. Raziskavo smo opravili z lastniki zasebnih majhnih gozdnih posesti, ki so po družbenogeografskih značilnostih, predvsem zaradi neusmerjenega zemljiškega dedovanja, zelo podobni splošni populaciji Slovenije. Rezultati nakazujejo, da so lastniki, ki živijo na podeželju, bolj privrženi tradicionalnim vrednotam in so zato boljši gospodarji gozda. Po drugi strani so lastniki, ki živijo v mestih, privrženci življenjskega sloga, ki temelji na mestnih vrednotah, zato so manj vključeni v gospodarjenje svojega gozda.

Ključne besede: lastniki gozda, urbanost, ruralnost, življenjski slog.

ABSTRACT

What defines urban and rural?

The paper examines spatial and cultural aspects of urbanity and rurality. Definitions of urban and rural settings are numerous and not uniformed. We recognized similar disagreement over the definition of urban and rural lifestyle. We conducted the research with private small-scale forest owners that have, due to absence of regulatory controls of land inheritance, similar socio-geographic characteristics as the general Slovenian population. The results indicate that owners, who live in the rural areas, assign greater importance to traditional values and are therefore more engaged in forest management. On the contrary, the owners who reside in towns assign greater importance to urban lifestyle, which is based on urban values, and are therefore less engaged in forest management.

Keywords: forest owners, urbanity, rurality, lifestyle.

Razlikovanje med mestom in podeželjem je ena najstarejših oblik kategorizacije človeške družbe (Williams 1973, 1). Podeželsko-mestni dualizem je vtisnjen v naši kulturi. V preteklosti je bila meja med mestom in podeželjem ostro zarezana v pokrajini (Kladnik 1999). V postindustrijskih državah pa skladno s sodobnim brisanjem razlik med ruralno in urbano družbo izginja tudi njuna pokrajinska meja (Woods 2016). Razprava o razlikah med tem, kaj je »mestno« in kaj »podeželsko« ostaja priljubljena tema, ki jo preučujejo različne znanstvene discipline, poleg geografije še najbolj sociologija, antropologija in medicina. Zaradi bolj jasne meje med obema poloma to tematiko pogosteje obravnavajo v državah v razvoju, pri čemer je glavni namen raziskovanja ugotavljanje razlik v zdravju ljudi (na primer Gourie-Devi s sodelavci 2004; Eberhardt in Pamuk 2004; Wilcox s sodelavci 2000).

Kaj opredeljuje mestni prostor?

Mestna območja najpogosteje označujejo meje administrativnih enot. Te določijo statistični uradi na podlagi popisnih podatkov, kot so število ali gostota

Slika 1: Prostorska vizualizacija poti avtobusov v Angliji razodeva mestna (bolj povezana oziroma svetlejša) in podeželska (manj povezana oziroma temnejša) območja (Rae 2009; medmrežje 3).

Avtor besedila:

PETER KUMER, dr. geografije

Geografski inštitut Antona

Melika ZRC SAZU

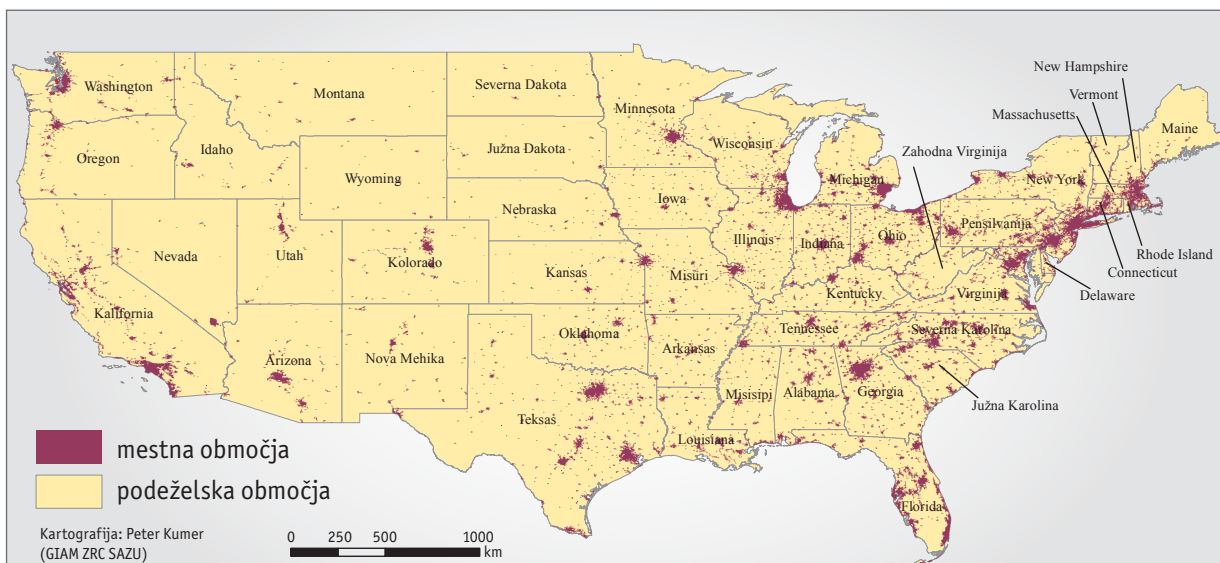
Gosposka ulica 13, 1000 Ljubljana

E-pošta: peter.kumer@zrc-sazu.si

Avtor fotografije:

PETER KUMER

COBISS 1.03 - kratek znanstveni prispevek

Slika 2: Zemljevid mestnih območij v celinskem delu povezanih ameriških zveznih držav, ki temeljijo na popisnih podatkih iz leta 2000 in opredelitvi mestnega prostora, kot ga je pripravil Ameriški statistični urad (medmrežje 2).

prebivalcev, ali pa so rezultat političnih odločitev, lahko pa gre tudi za preplet obeh pristopov. Tako na primer ameriški statistični urad mesta opredeljuje na podlagi predhodno določenih popisnih okolišev (angl. *census block group*), števila prebivalcev in gostote poseljenosti (slika 2).

O obsegu popisnega okoliša se dogovori skupina, ki jo navadno sestavljajo predstavniki lokalne uprave, lokalnih organizacij, aktivni posamezniki in raziskovalci. Vključevati mora med 600 in 3000 prebivalcev. Mestna območja sestavljajo tisti stični popisni okoliši, kjer živi vsaj

390 prebivalcev/km², vključujejo pa še morebitne popisne okoliše, ki obdajajo to jedro in imajo vsaj 190 prebivalcev/km². Območje se šteje za urbano, če na nastalem stičnem območju živi vsaj 2500 ljudi. Meje območij spreminjajo skladno s popisi prebivalcev, ki jih opravijo vsakih deset let (Urban Area Criteria for the 2010 Census 2011). Problem takšne opredelitve je dvojen: prvi je v naravi izbora kazalcev, s katerimi merijo pojav (mestnost, podeželskost), drugi pa v določitvi njihovih mejnih pragov (Woods 2005).

Slika 3: Mestne luči nočnega posnetka NASE z mednarodne vesoljske postaje 16. septembra 2016 razodevajo obseg pozidanega oziroma mestnega prostora ob vzhodnem delu Sredozemskega morja. V sredini je Nilova delta s Kairom (medmrežje 4).

Opredelitev mestnega prostora lahko temelji tudi na drugačnih kriterijih. Tak primer so vzorci rednih poti, ki jih ljudje opravijo, da pridejo od doma do šole ali službe (angl. *commuting patterns*, slika 1). Opredelitev temelji na predpostavki, da so cilji teh poti območja z večjo zgostitvijo dejavnosti, ki jih zato lahko opredelimo kot mestna.

Odgovore na to, kaj opredeljuje urbano, so mnogi raziskovalci našli v vse bolj dostopnih podatkih, ki temeljijo na posnetkih in meritvah, opravljenih s pomočjo satelitov. Tak primer so študije nočnih posnetkov, ki temeljijo na gostoti svetlih slikovnih točk. V precejšnji meri so jih opravili na primeru kitajskih mest, ki se hitro širijo (Liu s sodelavci 2012; Zhou s sodelavci 2015).

Doslej predstavljeni načini določanja meja so dokaj arbitrarni. Druge študije mestna območja določajo na podlagi kombinacije različnih dejavnikov, zato delujejo bolj kompleksno in celovito, s čimer se skušajo približati

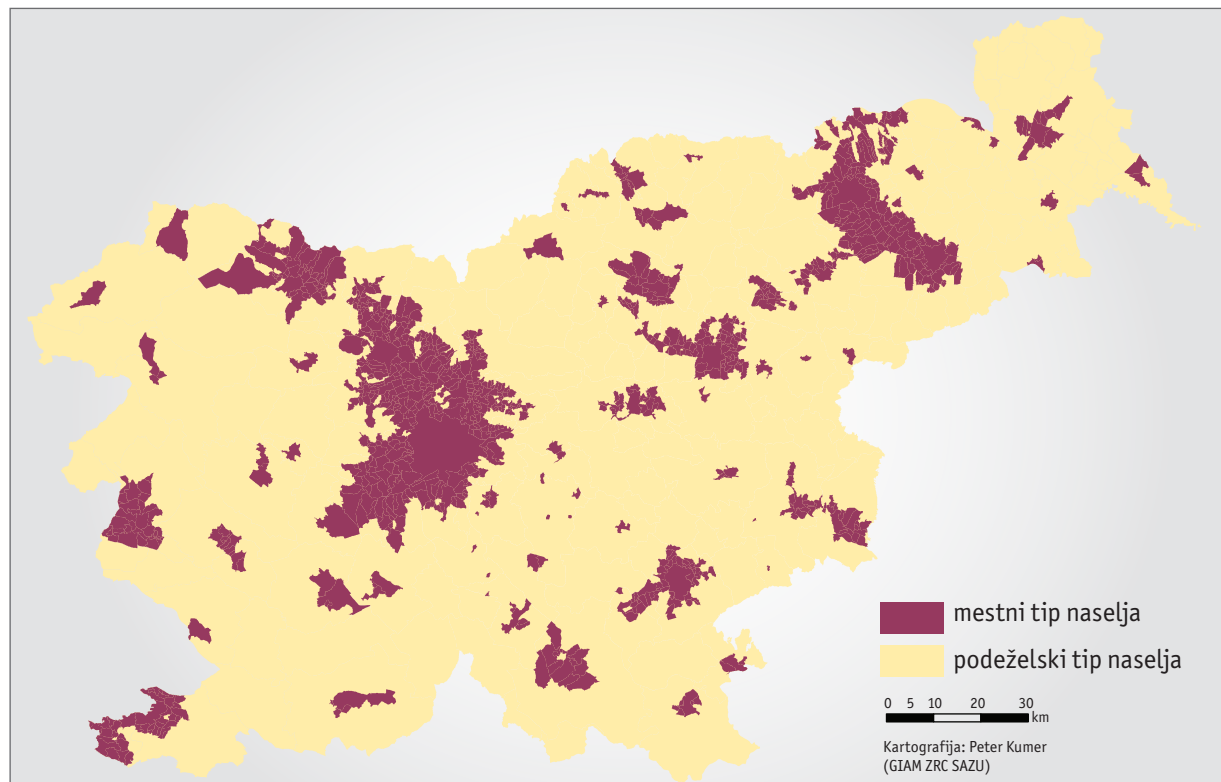
realnosti. Ravbar (1997, 2003) in Cigale (2005) sta se naslonila na administrativne meje naselij in jih glede na družbenogeografske, strukturne, fiziognomske, morfološke in funkcijske kriterije uvrstila v enega od 6 tipov, ki se glede na stopnjo urbanizacije razvrščajo od podeželskih naselij do mest (slika 4). Pri tem velja omeniti pomisleke Pelca (2012), v kolikšni meri imajo deklarirana mestna območja v Sloveniji sploh pravi mestni značaj.

Ekonomskogeografske študije označujejo mestni prostor kot prostor, kjer je povečana gospodarska aktivnost, oziroma, kjer obstaja visoka opremljenost s storitvami splošnega

in gospodarskega pomena (Kokole 1971; Cigale 2002; Nared s sodelavci 2016).

Meja med mestom in podeželjem je v zavesti ljudi težje merljiv abstraktni pojem. Poskus kartiranja zamišljene mestne meje je s pomočjo spoznavnih zemljevidov izvedla Guštinova (2014). Anketiranci so dobili nalogo, naj na nemo karto občine Izola narišejo črto med mestom in podeželjem. Rezultati so bili združeni v zemljevid grafičnih odzivov, ki prikazuje območja, zamišljena bodisi kot mestna bodisi kot podeželska, ter območja, kjer je bilo določanje meje bolj problematično.

Slika 4: Tipologija naselij (Ravbar 1997, 2003; Cigale 2005) opredeljuje 6 tipov, ki se razlikujejo glede na stopnjo urbanizacije. Teh 6 tipov smo združili v dva tipa: mestni tip (mesta, suburbanizirana obmestna naselja, urbanizirana obmestna naselja) v temnejši in podeželski tip (močno urbanizirana podeželska naselja, urbanizirana podeželska naselja, ostala podeželska naselja) v svetlejši barvi.

Kaj je opredeljuje podeželski prostor?

Antipod mestu je podeželje. Teoretičen in dihotomičen pristop, predstavljen v prejšnjem poglavju, opredeljuje podeželje na podlagi jasne določitve meje mest (urbane). S tem so iz urbane perspektive podeželska območja vsa tista, ki niso mestna. Toda razmejevanje med obema območjema lahko izhaja tudi iz konceptualizacije podeželja. S pomočjo tovrstnega pristopa je mejo v pokrajini veliko težje

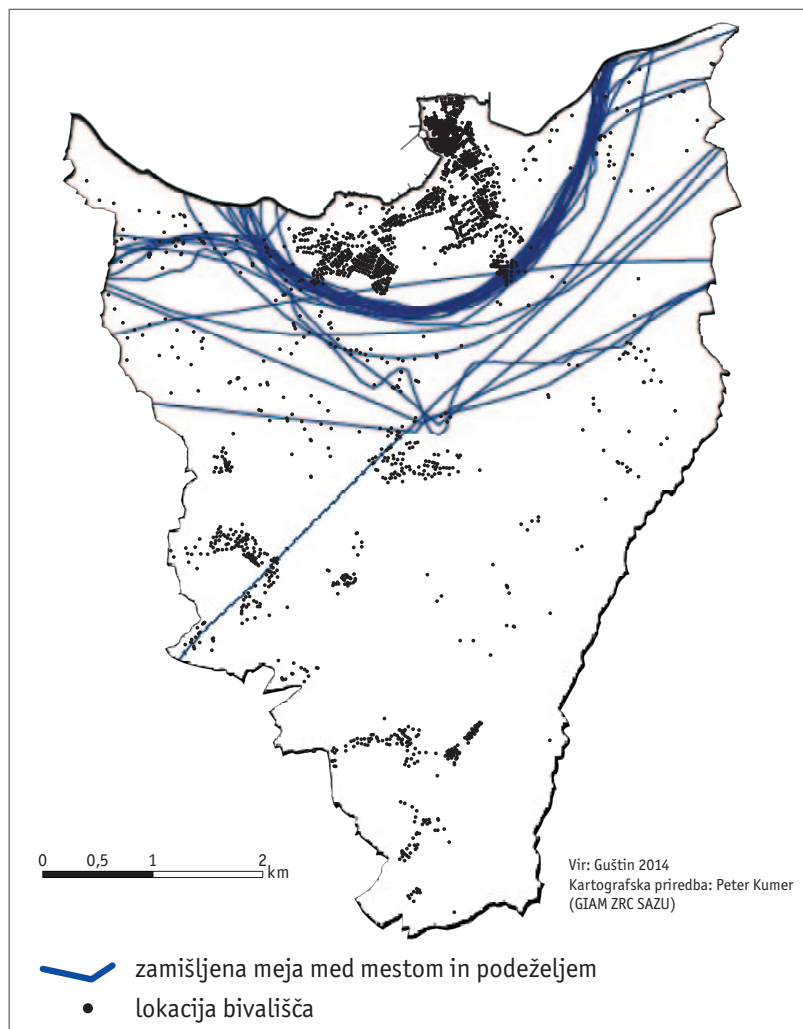
določiti (Kladnik 1999). O meji in o opredelitvi podeželja je lažje govoriti na abstraktni ravni. Tako Halfacree (1993) trdi, da sta značilnosti podeželskih območij nizka gostota poselitve in manjša aktivnost pri potrošnji. Woods (2016) meni, da mora opredelitev temeljiti na predstavah ljudi, ki živijo na podeželju. Tako naj bi si lokalno prebivalstvo podeželje predstavljalo kot naravno pokrajino, z malo hrupa, kjer so ljudje bolj povezani, konservativni in bolj vključeni

v kmetijski sektor. Na drugi strani domala vsi sodobni raziskovalci poučarjajo, da podeželje doživlja tako velike prostorske spremembe, da se s tem spreminja tudi njegova opredelitev (glej na primer Cloke s sodelavci 1994). V zvezi s tem je zanimiva še razprava Logarja in Potočnik Slavičeve (2016), ki menita, da najbolj realno opredelitev podeželja prinašajo ne le številske, ampak tudi opisne spremenljivke.

Ali meja med podeželjem in mestom sploh obstaja?

Vse več raziskovalcev je kritičnih do del, ki skušajo opredeliti prostorsko mejo med mestnim in podeželskim. Prepričani so namreč, da v sodobni družbi ni mogoče govoriti o medsebojno povezani in odvisni mestni oziroma podeželski prostorski enoti. Meja med obema poloma je čedalje manj jasna, kar naj bi opisoval pojem "ruralno-urbani kontinuum" (Pahl 1965, 1966; Miner 1952; Bell 1992), ki je rezultat globalizacije, modernizacije, deagrarizacije in urbanizacije (Kokole 1976; Ravbar 1997; Klemenčič 2002; Uršič in Hočevar 2007; Kladnik, Lovrenčak in Orožen Adamič 2005; Turk Niskač, Klaus in Starec 2010; Zenner 2010). Nekateri sodobni raziskovalci trdijo, da sta mestnost in podeželskost neprostorska pojma (Saunders 1993; Cloke 2006). S tem je povezan pojem deteritorializacije, kjer je v ospredju razmišljanje, da je globalizacija povzročila korenite spremembe v družbi in ni več pogojena s fizičnim prostorom, razdaljami ter geografskimi mejami (Rizman 2001). K temu so pripomogli procesi, kot so protimestnost oziroma

Slika 5: Meje (modre črte) med mestom in podeželjem v občini Izola, kot so jih narisali anketiranci (Guštin 2014).

counterurbanizacija (angl. *counter urbanisation*), kot jo prevaja Rebernik (2004), oziroma vračanje ljudi na podeželje (Berry 1976), krepitev dnevnih migracij med krajem bivanja na podeželju in krajem dela v mestu (Fulton, Fuguitt in Gibson 1997) ter zmanjšanje odvisnosti od naravnih virov, ki jih najdemo na podeželju (Jones, Fly in Tally 2003).

Mestnost in podeželskost kot različna življenjska sloga

Sociologi in antropologi pa tudi geografi razlike med podeželjem in mestom ne iščejo le v prostorskih značilnostih, temveč tudi v kulturi in življenjskem slogu (Simmel 1903, Wolff 1950; Durkheim 1964; Redfield 1947; Wirth 1938; Tönnies 1940). Tako Halfacree (1993) meni, da ima gostota poselitve vpliv na obnašanje ljudi in njihove odnose. Tönnies (1940) govori o podeželski skupnosti (nem. *Gemeinschaft*), ki jo označujejo intimnost, tradicija in običaji. Nasprotje temu naj bi bila mestna družba (nem. *Gesellschaft*), prežeta z brezosebnostjo, specializacijo in mehanizacijo. Haugenova in Villa (2006) sta ugotovili, da so za podeželje značilne močne vezi med člani podeželske skupnosti, kar ima za posledico nižjo raven zasebnosti in večji občutek varnosti. Zanimivo raziskavo so v Združenih državah opravili Lowin in sodelavci (1971), ki so na podlagi meritve časa, potrebnega za določeno storitev (na primer oddaja pošiljke, točenje goriva, menjava valute, nakup cigaret) in meritve časa nekaterih drugih opravil (na primer hitrost hoje) ugotovili, da je tempo življenja v mestnem okolju bistveno hitrejši kot na podeželju.

Tiran (2015) trdi, da je v Sloveniji globoko zakoreninjena kulturna dihotomija med mestnim in podeželskim. Po njegovem sta glavni politični ideologiji močno povezani s prostorom: podeželje je večinsko konzervativno, mestni prostor pa večinsko liberalen. Podobno dihotomijo so zaznali v ameriškem okolju (Stouffer 1955; Marcus, Pierson in Sullivan 1980; Miller in Luloff 1981; Fennelly in Federico 2008). Različni ideologiji se izražata pri volilnem obnašanju in volilnih izidih na državnih in regionalnih volitvah, pa tudi na referendumih (Tiran 2015). Ali to pomeni, da lahko slovenska mestna in podeželska območja razumemo tudi kot socialno homogena območja? Nekateri raziskovalci svarijo pred prehitrimi zaključki. Trdijo, da sta oba življenjska sloga sicer prisotna, vendar sta bolj predmet abstraktnega zamišljanja kot vidnih znakov v pokrajini (Turk Niskač, Klaus in Starec 2010; Zenner 2010). Nasprotno Drozg (2006) na podlagi preučevanja tipa stanovanjske hiše ugotavlja, da je urbani življenjski slog opazen tudi v pokrajini, vendar je na podeželju prisoten v manjši meri.

Mestnost in podeželskost na primeru lastnikov zasebnih majhnih gozdnih posesti v Sloveniji

V Sloveniji je 489.000 lastnikov gozda, kar pomeni da ga ima v lasti skoraj vsak četrti državljan (Medved, Matijašič in Pisek 2010). Kljub veliki gozdnatosti (58 %; Poročilo ZGS ... 2015) to prispeva k drobni lastniški strukturi. Posestva so majhna (v povprečju ena posest meri vsega 2,6 hektara) in razdrobljena (posest navadno

sestavljajo 2 do 3 gozdne parcele) ter pogosto v solastništvu (Medved, Matijašič in Pisek 2010).

V raziskavi (Kumer in Štrumbelj 2017) so predstavljeni nekateri rezultati anketiranja, ki smo jih izvedli med lastniki zasebnih majhnih gozdnih posesti v Sloveniji (število lastnikov v vzorcu = 2010, število respondentov = 387). Ugotovili smo, da so lastniki zasebnih majhnih gozdnih posesti gozd večinoma podedovali in so zato demografsko zelo podobni populaciji državljanov Slovenije (v celotnem vzorcu je bilo na primer 42,3 % žensk, med prebivalci Slovenije jih je 51 %). Povprečna starost lastnikov, ki so izpolnili naš vprašalnik, je bila 58 let (vzorec je vseboval lastnike, starejše od 14 let). Povprečna starost prebivalcev Slovenije, starejših od 14 let, je bila v letu, ko je bilo izvedeno anketiranje (2015), 49 let. Takšna razlika v starosti je posledica prevladujočega prenosa lastnine (posesti) na naslednika šele ob smrti dotedanjega lastnika.

Rezultat statistične analize anketiranja je tudi tipologija lastnikov, v kateri sta prepoznana dva tipa: »vključeni« in »odsotni« lastniki. Za tiste, ki so bolj vključeni v gospodarjenje (»vključeni« lastniki), je gozd pomemben zaradi drv in ogrevanja, tehničnega lesa, ki ga uporabijo neposredno doma, in možnosti dodatnega zaslužka. Med njimi je več kmetov. Drugi tip sestavljajo »odsotni« lastniki, ki v gozdu vidijo predvsem prostor za rekreacijo. Predstavniki tega tipa so bolj izobraženi, v njem je več žensk. Ti lastniki so tudi bolj oddaljeni od svojih posesti. Lastniki zasebnih majhnih gozdnih

Preglednica 1: Vrednote (in spremenljivke, s katerimi smo jih merili) ter njihova teoretična povezanost z življenjskim slogom.

VREDNOTA	SPREMENLJIVKA	ZNAČILNOST MESTNEGA ŽIVLJENJSKEGA SLOGA	ZNAČILNOST PODEŽELSKEGA ŽIVLJENJSKEGA SLOGA	VIR
skrb za ohranjanje narave	<i>ohranjanje narave</i>	večja	manjša	Berenguer, Corraliza in Martin 2005; Huddart-Kennedy s sod. 2009; Van Liere in Dunlap 1980; Nordlund in Westin 2011
povezanost med ljudmi	<i>občutek pripadnosti</i>	manjša	večja	Putnam, 2000; Korte in Kerr 1975; House in Wolf 1978; Drozg 1999; Kovačič s sod. 2000; Scott, Gilbert in Gelan 2007; Černič Istenič 2009; Tittle 1989; Tittle in Grasmick 2001; Beggs, Haines in Hurlbert 1996; Tonnies 1940
skrb za zdravo življenje	<i>zdravje</i>	večja	manjša	Fogelholm s sod. 2006
individualizem	<i>svoboda, neodvisnost</i> <i>avtoriteta, poslušnost</i>	večji	manjši	Thomas, Abts in Weyden 2014; Wirth 1938; Tittle 1989; Tittle in Grasmick 2001
strpnost in enakopravnost	<i>odprtost za različne ideje, družbena pravičnost</i>	večja	manjša	Bell in Valentine 1995; Weston 1995; Stouffer 1955; Thomas, Abts in Weyden 2014; Wirth 1938; Tittle 1989; Tittle in Grasmick 2001; Petković 2007; Boudet s sod. 2013
predanost tradiciji	<i>tradicija</i>	manjša	večja	Tonnies 1940
mir, zdravo in sproščeno okolje	/	manj prisotni	bolj prisotni	Fulton, Fuguitt in Gibson 1997

posesti so zanimiva družbena skupina tudi za preučevanje urbano-ruralne dihotomije. Gozd je gradnik podeželja, lastniki majhnih posesti pa so doma tako na podeželju kot v mestih. Kako se torej njihov pogled na gozd razlikuje glede na to, ali živijo v mestu ali na podeželju? V raziskavi smo ugotovili, da je skupina »odsotnih« lastnikov bolj »mestna«, saj jih glede na Ravbarjevo (1997, 2003) in Cigaletovo (2005) tipizacijo naselij 63 % živi v urbanem tipu naselja.

V pričujočem članku predstavljamo še neobjavljene rezultate anketnega vprašanja, povezanega z izbranimi splošnimi vrednotami. Ocene posameznim spremenljivkam so lastniki podali na Likertovi lestvici od vrednosti 1 - nepomembno do vrednosti 5 -

pomembno (preglednica 1). Preveriti smo želeli, ali se tipa »vključenih« in »odsotnih« lastnikov razlikujeta glede na ocenjevanje pomembnosti vrednot, ki po Georgu (1998) sestavljajo življenjski slog. Posamezno vrednoto smo uvrstili bodisi v podeželski bodisi mestni kontekst. Po Ziegenspecku, Härdterju in Schramlu (2004) naj bi podeželski življenjski slog gradile tradicionalne vrednote, medtem ko naj bi mestnega gradile vrednote, ki so se pojavile zaradi družbenih sprememb, ki so spremljale modernizacijo, birokratizacijo, urbanizacijo, demokratizacijo in podobno (Zapf 1994).

Po primerjavi ocen, ki so jih »vključeni« in »odsotni« lastniki dodeljevali posameznim spremenljivkam, smo ugotovili, da se oba tipa glede na živ-

ljenjski slog razlikujeta. »Vključeni« lastniki, ki so bolj podeželski, v primerjavi z »odsotnimi« večje povprečne vrednosti pripisujejo tradiciji, občutku pripadnosti, poslušnosti in avtoriteti. Na drugi strani »odsotni« lastniki višje od »vključenih« vrednotijo ohranjanje narave, zdravje, svobodo, neodvisnost, družbeno pravičnost in odprtost za različne ideje. Za ugotavljanje statističnih razlik smo uporabili Mann-Whitneyjev test, ki je pokazal, da se »vključeni« in »odsotni« lastniki statistično značilno razlikujejo tako v vrednotenju družbene pravičnosti ($U = 12497,500$, $Z = -2,305$, $p = 0,021$, povprečna ocena za »vključene« lastnike je 4,51, za »odsotne« pa 4,75) kot svobode ($U = 12869,000$, $Z = -2,205$, povprečna ocena za »vključene« lastnike je 4,69, za »odsotne« pa 4,80).

Vključeni lastniki so bolj predani tradiciji, so bolj medsebojno povezani in so bolj usmerjeni h kolektivizmu. Odsotni lastniki pa izražajo večjo skrb za ohranjanje narave, bolj stremijo k zdravemu življenju, bolj izpostavljajo pomen in interese posameznika, ne oziraje se na skupnost, so bolj strpni do drugačnih in bolj podpirajo enakopravnost med ljudmi.

Diskusija in sklep

Ugotovili smo, da se opredelitve mestnega in podeželskega razlikujejo glede na uporabljene metode, ki jih v glavnem uvrščamo v dva tipa: tiste, ki se osredotočajo na prostor, in tiste, ki se osredotočajo na življenjski slog. Metodološko je opredeljevanje mestnega prostora enostavnejše kot opredeljevanje podeželskega.

Mestnost in podeželskost postajata vedno manj oprijemljiva in čedalje bolj abstraktna pojma na kar so opozorili tudi Kladnik (1999) in Kladnik

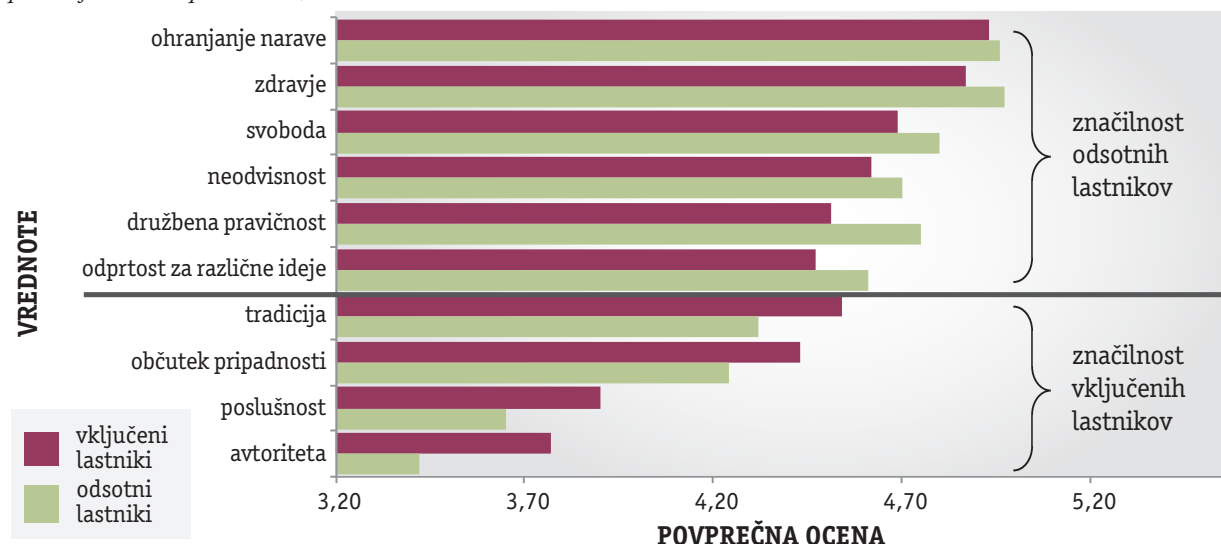
in Ravbar (2003). V državah v razvoju je njuna prostorska ločnica bolj očitna kot v razvitih državah, kar je povezano s predindustrijskim značajem družbe v državah v razvoju oziroma njenim postindustrijskim značajem in spremljajočih procesih v razvitih. Zato je pri opredeljevanju nujno treba upoštevati zgodovinski (razvojni) in prostorski kontekst posameznega območja. Tako kot Pate-man (2010) ugotavljamo, da nam raba različnih metod urbano-ruralne klasifikacije pomaga na bolj konsistenten in pregleden način razločevati med različnimi značilnostmi mestnih in podeželskih območij po svetu.

V naši študiji, ki temelji na razmišljanjih evropskih in severnoameriških teoretikov, smo ugotovili, da je v razvitih državah dihotomija še vedno prepoznavna tudi v prostoru, le da sodobni procesi intenzivno brišejo meje med obema poloma. To potrjuje ideja urbano-ruralnega kontinuuma (Pahl 1966; Janowitz 1956).

V raziskavi zagovarjamo idejo Brandthove in Haugrove (2011), ki menita, da je socialna identiteta spremenljiva, da se torej oblikuje in preoblikuje v različnih okoliščinah in okoljih. Skladno s tem razmišljanjem se ljudje spreminjamo glede na prevladujoča pričakovanja drugih in interakcije z njimi. V politični geografiji je fenomen znan kot učinek sosedstva in temelji na domnevi, da na razmišljanje posameznika vpliva skupnost, ki ga obdaja (Agnew 1987). Po tej teoriji je prebivalec mesta, ki je zaposlen v neagrarni dejavnosti in se druží z drugimi meščani, prevzel urbani življenjski slog; nasprotno velja za podeželski prostor.

Na primeru lastnikov majhnih gozdnih posesti v Sloveniji smo ugotovili, da so tradicionalne vrednote še vedno bolj značilnost podeželskega kot mestnega okolja, čeprav je razlika med njima majhna. Poleg tega je študija nov kamenček v mozaiku

Slika 6: Povprečne ocene pomembnosti izbranih vrednot glede na tip lastništva (vključeni lastniki v večjem številu živijo na podeželju, odsotni pa v mestih).

razumevanja dejavnikov, ki vplivajo na določen način gospodarjenja lastnikov majhnih gozdnih posesti. Rezultati potrjujejo ugotovitve Zigen-

specka, Härdterja in Schramla (2004) ter Bittnerja in Härdterja (2003), da podeželski življenjski slog, ki temelji na tradicionalnih vrednotah,

v primerjavi z mestnim ustvarja bolj spodbudno okolje za gospodarjenje z gozdom, ki velja za tradicionalno slovensko gospodarsko panogo.

Viri in literatura

1. Agnew, J. 1987: Place and politics. The geographical mediation of state and society. Boston, Routledge.
2. Beggs, J. J., Haines, V. A., Hurlbert, J. S. 1996: Revisiting the Rural-Urban Contrast: Personal Networks in Nonmetropolitan and Metropolitan Settings. *Rural Sociology* 61-2, 306–325.
3. Bell, D., Valentine, G. 1995: Mapping desire: Geographies of sexualities. London.
4. Bell, M. M. 1992: The Fruit of Difference: The Rural-Urban Continuum as a System of Identity. *Rural Sociology* 57-1, 65–82..
5. Berenguer, J., Corraliza, J. A., Martin, R. 2005: Rural-Urban Differences in Environmental Concern, Attitudes, and Actions. *European Journal of Psychological Assessment* 21-2, 128–138.
6. Berry, B. J. L. 1976: Urbanization and counter-urbanization. London.
7. Bittner, A., Härdter, U. 2003: Empirische Realität und Modellierung motivationaler Bedingungen informationeller forstpolitischer Instrumente im nichtbäuerlichen Kleinprivatwald. *Allgemeine Forst und Jagdzeitung*. Freiburg.
8. Boudet, A. M. M., Petesch, P., Turk, C., Thumala, A. 2013: On norms and agency: Conversations about gender equality with women and men in 20 countries. Washington DC.
9. Brandth, B., Haugen, M. S. 2011: Farm diversification into tourism—implications for social identity? *Journal of Rural Studies* 27-1, 35–44.
10. Cigale, D. 2002: Centralna naselja v Sloveniji in njihova vplivna območja v letu 1999. *Geografski vestnik* 74-1, 43–56.
11. Cigale, D. 2005: Posodobitev Ravbarjeve tipizacije naselij z vidika stopnje urbaniziranosti na podlagi RPE 2002. Ocena ponudbe in povpraševanja po zemljiščih za gradnjo na nivoju regije in države. Priprava vhodnih podatkov in izvedba ankete. 1. fazno poročilo. Ljubljana.
12. Cloke, P. 2006: Conceptualizing rurality. *Handbook of Rural Studies*. London.
13. Cloke, P., Doel, M. A., Matless, D., Thrift, N., Phillips, M. 1994: Writing the rural: five cultural geographies. London.
14. Črnič Istenič, M. 2009: Differences in Fertility Behaviour among the Farm, Rural and Urban Populations in Slovenia. *Eastern European Countryside* 15, 61–74.
15. Drozg, V. 1999: Nekatere značilnosti fizične strukture slovenskih mest. *Dela* 14, 195–207.
16. Drozg, V. 2006: Odnos med življenjskim stilom in tipom stanovanjske hiše. *Dela* 25, 123–132. Ljubljana.
17. Durkheim, E. 1964: The division of labor in society. New York.
18. Eberhardt, M. S., Pamuk, E. R. 2004: The importance of place of residence: examining health in rural and nonrural areas. *American Journal of Public Health* 94-10, 1682–1686.
19. Fennelly, K., Federico, C. 2008: Rural residence as a determinant of attitudes toward US immigration policy. *International Migration* 46-1, 151–190.
20. Fogelholm, M., Valve, R., Absetz, P., Heinonen, H., Uutela, A., Patja, K., Karisto, A., Kontinen, R., Makela, T., Nissinen, A., Jallinoja, P., Nummela, O., Talja, M. 2006: Rural-urban differences in health and health behaviour: a baseline description of a community health-promotion programme for the elderly. *Scandinavian Journal of Public Health* 34, 632–640.
21. Fulton, J. A., Fuguitt, G. V., Gibson, R. M. 1997: Recent Changes in Metropolitan-Nonmetropolitan Migration Streams. *Rural Sociology* 62-3, 363–384.
22. Georg, W. 1998: Soziale Lage und Lebensstil: eine Typologie. Opladen.
23. Gourie-Devi, M., Gururaj, G., Satishchandra, P., Subbakrishna, D. K. 2004: Prevalence of neurological disorders in Bangalore, India: a community-based study with a comparison between urban and rural areas. *Neuroepidemiology* 23-6, 261–268.
24. Guštin, Š. 2014: Določanje meje med mestom in podeželjem s pomočjo spoznavnih zemljevidov (na primeru občine Izola). *Dela* 41, 129–144.
25. Halfacree, K. 1993: Locality and social representation: space, discourse and alternative definitions of the rural. *Journal of Rural Studies* 9-1, 23–37.
26. Haugen, M. S., Villa, M. 2006: Big brother in rural societies: Youths' discourses on gossip. *Norwegian Journal of Geography* 60-3, 209–216.
27. House, J. S., Wolf, S. 1978: Effects of urban residence on interpersonal trust and helping behaviour. *Journal of Personality and Social Psychology* 36-9, 1029–1043.
28. Huddart-Kennedy, E., Beckley, T. M., McFarlane, B., Nadeau, S. 2009: Rural-Urban Differences in Environmental Concern in Canada. *Rural Sociology* 74-3, 309–329.
29. Janowitz, M. 1956: Stouffer, Samuel, Conformity, and Civil Liberties. Book review. *The Public Opinion Quarterly* 20, 350–353.
30. Jones, R. E., Fly, M. J., Talley, J., Cordell, H. K. 2003: Green migration into rural America: The new frontier of environmentalism? *Society and Natural Resources* 16, 221–238.
31. Kladnik, D. 1999: Leksikon geografije podeželja. Ljubljana.
32. Kladnik, D., Lovrenčak, F., Orožen Adamič, M. 2005: Geografski terminološki slovar. Ljubljana.
33. Kladnik, D., Ravbar, M. 2003: The Importance of the Division of the Countryside in Stimulating Regional Development. *Acta geographica Slovenica* 43-1, 9–51.
34. Klemenčič, V. 2002: Procesi deagrarizacije in urbanizacije slovenskega podeželja. *Dela* 17, 7–21.
35. Kokole, V. 1971: Centralni kraji v SR Sloveniji: problemi njihovega omrežja in njihovih gravitacijskih območij. *Geografski zbornik* 12, 5–133.
36. Kokole, V. 1976: Prispevek k identifikaciji ruralno-urbanega kontinuuma. *Geografski vestnik* 48, 93–109.

37. Korte, C., Kerr, N. 1974: Response to Altruistic Opportunities in Urban and Nonurban Settings. *The Journal of Social Psychology* 95-2, 183–184.
38. Kovačič, M., Gosar, L., Fabijan, R., Perpar, A., Gabrovec, M., Jakoš, A. 2000: Razvojno-tipološka členitev podeželja v Republiki Sloveniji. Ljubljana.
39. Kumer, P., Štrumbelj, E. 2017: Clustering-based typology and analysis of private small-scale forest owners in Slovenia. *Forest Policy and Economics* 80, 116–124.
40. Liu, Z., He, C., Zhang, Q., Huang, Q., Yang, Y. 2012: Extracting the dynamics of urban expansion in China using DMSP-OLS nighttime light data from 1992 to 2008. *Landscape and Urban Planning* 106-1, 62–72.
41. Logar, E., Potočnik Slavič, I. 2016: (Ne) vidne spremembe podeželskih skupnosti: primeri z Gorenjske in Sauerlanda. *Geografski vestnik* 88-2, 31–50.
42. Lowin, A., Hottes, J. H., Sandler, B. E., Bornstein, M. 1971: The pace of life and sensitivity to time in urban and rural settings: A preliminary study 83, 247–253.
43. Marcus, G. E., Piereson, J., Sullivan, J. 1980: Rural-urban differences in tolerance: Confounding problems of conceptualization and measurement. *Rural Sociology* 45-4, 731–737.
44. Medmrežje 1: <http://unstats.un.org/unsd/demographic/sconcerns/densurb/densurbmethods.htm> (7. 11. 2016).
45. Medmrežje 2: https://www.census.gov/geo/maps-data/data/cbf/cbf_ua.html (7. 11. 2016).
46. Medmrežje 3: <http://www.undertheaadar.com/2014/10/flow-mapping-with-qgis.html> (7. 11. 2016).
47. Medmrežje 4: <http://earthobservatory.nasa.gov/> (7. 11. 2016).
48. Medved, M., Matijašič, D., Pisek R. 2010: Private property conditions of Slovenian forests: preliminary results from 2010. Small-scale forestry in a changing worlds: Opportunities and challenges and the role of extension and technology transfer. Ljubljana.
49. Miller, M. K., Luloff, A. E. 1981: Who is rural? A typological approach to the examination of rurality. *Rural Sociology* 46-4, 608–625.
50. Miner, H. 1952: The folk-urban continuum. *American Sociological Review*, 17-5, 529–537.
51. Nared, J., Bole, D., Breg Valjavec, M., Ciglič, R., Črnič Istenič, M., Goluža, M., Kozina, J., Lapuh, L., Razpotnik Visković, N., Repolusk, P., Rus, P., Tiran, J. 2016: Policentrično omrežje središč in dostopnost prebivalstva do storitev splošnega in splošnega gospodarskega pomena. Končno poročilo, Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU. Ljubljana.
52. Nordlund, A., Westin, K. 2011: Forest Values and Forest Management Attitudes among Private Forest Owners in Sweden. *Forests* 2-1, 30–50.
53. Pahl, R. E. 1965: *Urbs in Rure*. London.
54. Pahl, R. E. 1966: The Rural-Urban Continuum. *Sociologia Ruralis* 6-3, 299–329.
55. Pateman, T. 2010: Rural and urban areas: comparing lives using rural/urban classifications. *Regional trends* 43-1, 11–86.
56. Pelc, S. 2012: Demographic characteristics of population of Slovenian cities in the first decade of 21st century. *Revija za geografijo* 7-2, 7–24.
57. Petković, J. 2007: Traditional values and modernization challenges in forming urban and rural culture. *Philosophy, Sociology and Psychology* 6-1, 33–39.
58. Poročilo Zavoda za gozdove Slovenije o gozdovih za leto 2014. Ljubljana, 2015.
59. Putnam, R. D. 2000: *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. New York.
60. Rae, A. 2009: From spatial interaction data to spatial interaction information? Geovisualisation and spatial structures of migration from the 2001 UK census. *Computers, Environment and Urban Systems* 33-3, 161–178.
61. Ravbar, M. 1997: Slovenska mesta v preobrazbi. *Geografski zbornik* 37, 65–109.
62. Ravbar, M. 2003: Značilnosti urbanizacije. *Geografski atlas Slovenije: država v prostoru in času*. Ljubljana, 310–313.
63. Rebernik, D. 2004: Sodobni urbanizacijski procesi: od suburbanizacije do reurbanizacije. *Geografski vestnik* 76-2, 53–63.
64. Redfield, R. 1947: The Folk Society. *American Journal of sociology* 52-4, 293–308.
65. Rizman, R. 2001: Nacionalna država v času globalizacije. Slovenska država ob deseti obletnici. Ljubljana, 17–35.
66. Saunders, P. 1993: *Social Theory and the Urban Question*. London.
67. Scott, A., Gilbert, A., Gelan, A. 2007: *The Urban-Rural Divide: Myth or Reality?* Aberdeen.
68. Simmel, G. 1903: *The metropolis and mental life*.
69. Stouffer, S. A. 1955: *Communism, conformity, and civil liberties: a cross-section of the nation speaks its mind*. New York.
70. Thomas, T. D., Abts, K., Weyden, P. V. 2014: Response Styles and the Rural-Urban Divide. *Educational and Psychological Measurement* 74-1, 97–115.
71. Tiran, J. 2015: Urbano proti ruralnemu: (nov) razcep v slovenskem političnem prostoru? *Teorija in praksa* 52-1, 271–290.
72. Tittle, C. R. 1989: Influences on urbanism: A test of predictions from three perspectives. *Social Problems* 36-3, 270–288.
73. Tittle, C. R., Grasmick, H. G. 2001: *Urbanity: Influences of Urbanness, Structure, and Culture*. *Social Science Research* 30-2, 313–335.
74. Tönnies, F. 1940: *Fundamental concepts of sociology: Gemeinschaft and Gesellschaft*. New York.
75. Turk Niskač, B., Klaus, S., Starec, S. 2010: Urbano življenje ob kmetijah ali ruralno življenje ob stolpnih? Dilema jasne ločnice med urbanim in podeželskim. *Urbani izziv* 21-1, 32–41.
76. Urban area criteria for the 2010 Census. United States Census Bureau. 2011. Medmrežje: <https://www.census.gov/geo/reference/ua/urban-rural-2010.html> (8. 11. 2016).
77. Uršič, M., Hočevar, M. 2007: *Protiurbanost kot način življenja*. Ljubljana.
78. Van Liere, K. D., Dunlap, R. E. 1980: The Social Bases of Environmental Concern: A Review of Hypotheses, Explanations and Empirical Evidence. *Public Opinion Quarterly* 44-2, 43–59.
79. Weston, K. 1995: Get thee to a big city: Sexual imaginary and the great gay migration. *Journal of Lesbian and Gay Studies* 2-3, 253–277.
80. Wilcox, S., Castro, C., King, A. C., Housemann, R., Brownson, R. C. 2000: Determinants of leisure time physical activity in rural compared with urban older and ethnically diverse women in the United States. *Journal of Epidemiology and Community Health* 54-9, 667–672.
81. Williams, R. 1973: *The Country and the City*. New York.
82. Wirth, L. 1938: Urbanism as a Way of Life. *American Journal of Sociology* 44-1, 1–24.
83. Wolff, K. H. 1950: *The Sociology of Georg Simmel*. Glencoe.
84. Woods, M. 2005: *Rural Geography*. Aberystwyth.
85. Woods, M. 2016: Conceptualizing Rural Areas in Metropolitan Society. Rationalizing Rural Area Classifications for the Economic Research Service. Workshop Summary. Washington D.C.
86. Zapf, W. 1994: *Modernisierung, Wohlfahrtsentwicklung und Transformation*. Berlin.
87. Zenner, W. P. 2010: *Beyond Urban and Rural Communities in the 21st Century. Urban Life: Readings in the Anthropology of the City*. Long Grove.
88. Zhou, Y., Smith, S. J., Zhao, K., Imhoff, M., Thompson, A., Bond-Lamberty, B., Asrar, G. R., Zhang, X., He, C., Eldvidge, C. D. 2015: A global map of urban extent from nightlights. *Environmental Research Letters* 10-5,
89. Ziegenspeck, S., Härdter, U., Schraml, U. 2004: Lifestyles of private forest owners as an indication of social change. *Forest Policy and Economics* 6-5, 447–558.